

Τηλεκπαίδευση: Κριτήριο Ενιαίας Εξέτασης Γ Λυκείου

Κείμενο Ι

Στο λυκόφως της καραντίνας ... η ανατολή της Τηλεκπαίδευσης

Η αναστολή λειτουργίας όλων των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της χώρας επιβαλλόμενη από την ανάγκη ανάσχεσης μετάδοσης του ιού, οδήγησε στον προβληματισμό εκπαιδευτικών και εκπαιδευόμενων, Υπουργείου και διανοουμένων ανά τον κόσμο για την εξέλιξη και προσαρμογή της διδακτικής διαδικασίας σε ένα νέο ψηφιακό πλαίσιο. Έτσι, αναδύεται σταδιακά και μετ' εμποδίων η ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών και η εποικοδομητική χρήση του διαδικτύου στην εκπαιδευτική διαδικασία, χωρίς βέβαια ο στόχος να είναι η αντικατάσταση της δια ζώσης εκπαίδευσης, αλλά ούτε και η κάλυψη της τρέχουσας ύλης. Εσπευσμένα οι φορείς εκπαίδευσης τείνουν να εφαρμόσουν την ανοικτή, εξ αποστάσεως εκπαίδευση, με αξιοποίηση πληροφοριακών συστημάτων, δικτύων και εφαρμογών, μεθόδων και εργαλείων που είχαν αρχίσει να εμφανίζονται δειλά αλλά τώρα οι απρόβλεπτες κοινωνικές συγκυρίες τα καθιστούν αναγκαία.

Τόσο η Πλατφόρμα Ασύγχρονης όσο και της Σύγχρονης εκπαίδευσης εφαρμόζεται ήδη και αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης ηλεκτρονικών μαθημάτων χωρίς περιορισμούς και δεσμεύσεις. Η πρόσβαση και η χρήση του δεν απαιτεί εξειδικευμένες τεχνικές γνώσεις παρά μόνο προσωπικό e mail, ονοματεπώνυμο ή όνομα χρήστη ώστε στην ψηφιακή τάξη ο εκπαιδευτικός να μπορεί να δώσει τον λόγο στον εκπαιδευόμενο. Αποτελεί ένα χώρο συνεργασίας, διανομής υλικού, εκπαιδευτικών εφαρμογών, ασκήσεων και επισημάνσεων, σε μικρότερες βαθμίδες δίνει έμφαση στο παιχνίδι ως μέσο παρακίνησης της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Είναι πρόσφορο εργαλείο για να διατηρήσουν οι εκπαιδευτικοί και οι μικροί εγκλωβισμένοι μαθητές την επαφή τους με τη μαθησιακή διαδικασία.

Αναμφισβήτητα τα οφέλη που προκύπτουν είναι πολλά και αναγκαίο να παραμείνουν μετά το πέρας της πανδημίας. Αρχικά, παρέχεται ισότητα ευκαιριών πρόσβασης στο μορφωτικό αγαθό ακόμη και σε ανθρώπους απομακρυσμένων περιοχών, σε άτομα με αναπηρίες, που αποτελούν πάντα την αχίλλειο πτέρνα του εκπαιδευτικού σχεδιασμού. Παρέχεται σε όλους η πρόσβαση σε εκπαιδευτικό υλικό εκτός σχολικής αίθουσας, αρωγή σε μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες (προσαρμογή σε ιδιαίτερες ανάγκες) και εξοικονομείται χρόνος που μπορεί να αξιοποιηθεί ανάλογα. Είναι διαπιστωμένη επίσης αύξηση της συμμετοχής των μαθητών σε «ψηφιακές συζητήσεις» σε σχέση με τις πραγματικές σε αίθουσα διδασκαλίας,

προφανώς γιατί η νέα γενιά έχοντας μεγαλώσει με το διαδίκτυο θεωρεί την on – line επικοινωνία δεύτερη φύση της. Τους χρήστες ελκύει η διαθεματική σύνδεση και τα ψηφιακά εργαλεία που κάνουν το μάθημα πιο ουσιαστικό, απτό και ενδιαφέρον.

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι εξίσου σημαντικός, παραμένει στο επίκεντρο, καθώς αποτελεί τον αρωγό, σύμβουλο, οργανωτή, καθοδηγητή, συντονιστή, εμπνευστή και δημιουργό της όλης διαδικασίας. Πρέπει να εξελιχθεί ο ίδιος, να γίνει ερευνητής και να ανακαλύπτει συνεχώς στρατηγικές σχεδιασμού μετατρέποντας την εκπαιδευτική πρακτική από δασκαλοκεντρική σε μαθητοκεντρική και ομαδοσυνεργατική (Ματσαγγούρας 2004). Πρέπει να συσχετίσει τις έννοιες πληροφόρηση – γνώση – μάθηση διαμορφώνοντας ένα κατάλληλο περιβάλλον συνεργασίας, ανατροφοδότησης, διάχυσης της γνώσης και ανταλλαγής εμπειριών, όπου ο μαθητής θα γίνει ο ίδιος δέκτης, χρήστης και αναμεταδότης πληροφορίας καλλιεργώντας αμφίδρομη σχέση με τον εκπαιδευτικό και τους συμμαθητές του.

Στον αντίποδα του τηλεεκπαιδευτικού οπτισισμού βρίσκονται και αυτοί που διακρίνουν κινδύνους, διαβλέποντας ότι οι νέες τεχνολογίες δεν αποτελούν πανάκεια, η διάθεση και η εφαρμογή τους δεν είναι ομοιόμορφες και επιτυχημένες σε κάθε σχολείο. Επισημαίνουν την ελλιπή διοικητική και τεχνική υποστήριξη των ελληνικών δεδομένων, την απουσία επιμόρφωσης και εξοικείωσης των εκπαιδευτικών με το διαδίκτυο και τις ειδικές πλατφόρμες ασύγχρονης και σύγχρονης εκπαίδευσης. Παράλληλα, ελλοχεύει και ο κίνδυνος παθητικοποίησης του μαθητή, εγκλωβισμού σε μια μηχανιστική διαδικασία πρόσληψης πληροφοριών, παγίδευσής του στα όρια του μέσου, δεδομένης της επικράτησης της εικόνας στον επικοινωνιακό χώρο. Ευνοείται η απομόνωση, η εξάρτηση, η απουσία καλλιέργειας της συναισθηματικής νοημοσύνης και ανθρωπίνων κοινωνικών αξιών. Χάνεται ο αυθορμητισμός της προσωπικής επικοινωνίας (face to face), η φυσική παρουσία προσώπων, τα εξωγλωσσικά στοιχεία που ανατροφοδοτούν την επικοινωνία (χειρονομίες, νεύματα, τόνος της φωνής). Αλλοιώνονται οι ανθρώπινες σχέσεις με μακροπρόθεσμες επιπτώσεις στην κοινωνική οργάνωση και συνοχή. Η υπερπληροφόρηση οδηγεί σε σύγχυση, ο αποδέκτης γίνεται άβουλος και υπονομεύεται από την ρευστότητα και την απροσδιοριστία. Είναι απειλητικό το γεγονός ότι η παραδοσιακή διδασκαλία διολισθαίνει με όχημα την τεχνολογία σε έναν εκπαιδευτικό οικονομισμό όπου η εκπαιδευτική διαδικασία ονομάζεται «σύστημα»

(system), οι μαθητές γίνονται «πελάτες» (clients), η γνώση «προϊόν» και η πρόοδος ονοματίζεται «απόδοση», όρος οικονομικός.

Το ζητούμενο δεν είναι να δαιμονοποιήσουμε την τεχνολογία αλλά να την αξιοποιήσουμε ως επικουρικό εργαλείο με στόχο την εξέλιξη και την πρόοδο. Ο υμέναιος τεχνολογίας – εκπαίδευσης θα επιτευχθεί με τη συνετή αξιοποίηση των νέων τεχνολογικών μέσων για να δημιουργηθούν συγκλίνοντες δρόμοι με πληθώρα επιλογών και δυνατοτήτων που να οδηγήσουν στην εναλλακτική, ανοικτή εκπαίδευση του μέλλοντος. Ας στρέψουμε τα μάτια στον Άνθρωπο – Δημιουργό για αυτήν την προοπτική.

ΒΗΜΑ, 31/03/20, Σοφία Μαργαρίτη είναι συγγραφέας – φιλόλογος
Κείμενο II

Δυσχερής επικοινωνία με νέα μοντέλα iPhone

Η απόσταση που χωρίζει έναν σύγχρονο δάσκαλο από τους έφηβους μαθητές του διευρύνεται συνεχώς με ταχύτατους ρυθμούς. Και η παρατηρούμενη απομάκρυνση δεν είναι μόνο ηλικιακή (πράγμα απολύτως φυσικό) αλλά κυρίως πολιτισμική.

Αναμφίβολα, οι κοινωνικές αλλαγές, ο μετασχηματισμός των αντιλήψεων, οι καταγιγιστικές εξελίξεις στο χώρο της τεχνολογίας διαμορφώνουν εξίσου αναλώσιμες συμπεριφορές και επιβάλλουν βραχύβια ενδιαφέροντα – δεν τολμώ να πω ιδεολογίες — που δεν προλαβαίνουν ούτε να γίνουν βιώματα, ούτε να αφομοιωθούν. Παραδείγματος χάριν, η έννοια της «κοινωνικής ζωής» ή του «σεβασμού στα προσωπικά δεδομένα» δεν μπορεί να είναι η ίδια – ούτε σε περιεχόμενο ούτε σε μορφή — μετά την εισβολή του κινητού, του iPhone ή του facebook.

Τα εκάστοτε τεχνολογικά δεδομένα μεταβάλλουν τόσο γρήγορα τις πολιτισμικές αντιλήψεις ώστε να μην μπορεί κανείς να μιλά πλέον σε παιδιά της Β΄ ή της Γ΄ Λυκείου, με τα δεδομένα της προηγούμενης πενταετίας καν. Η ψηφιακή (τους) γλώσσα η συνεχώς εναλλασσόμενη ως κινούμενη άμμος — και άρα η θέαση της ζωής (τους) – διαφοροποιείται με τέτοιες συχνότητες που είναι αδύνατον να την παρακολουθήσεις όσο καλές προθέσεις και να έχεις.

Αν αυτή είναι η πραγματικότητα, καταλαβαίνει κανείς γιατί γίνεται όλο και πιο δυσχερής (δεν εννοώ κατ' ανάγκην εχθρική) η επικοινωνία τού εκπαιδευτικού με δεκαεξάχρονα, δεκαεφτάχρονα παιδιά. Μιλώντας τους, μοιάζει να τους μεταγγίζει αξίες και ιδέες που ανήκουν σε πολύ μακρινή περίοδο, σε ένα απώτατο παρελθόν που δεν τους ανήκει, δεν θα το

χρειαστούν, δεν τους ενδιαφέρει και είναι έξω εντελώς από το πρόσφατο πολιτιστικό μοντέλο.

Δεν πρόκειται, βεβαίως, για τη γνωστή απαξίωση του Σχολείου, ούτε για το ατελέσφορο του Εκπαιδευτικού συστήματος αλλά για μέγιστη πλέον διαφορά αντιλήψεων και διεύρυνσης του χάσματος (ακόμα και κοντινών μεταξύ τους) γενιών. Το πέρυσι φαντάζει ήδη μακρινό και τα αναλώσιμα πρότυπα ή οι χτεσινές αξίες έχουν αντικατασταθεί από σημερινές φρέσκιες.

Αν συμβαίνει να «ακούει» ένας μαθητής τον εκπαιδευτικό (τον ακούει χωρίς να συμμετέχει ενεργά) είναι γιατί «εκτιμά» τη χρησιμότητα-και αποτιμά συνήθως σε χρήμα-την αποτελεσματικότητα των μεθόδων του. Οι οποίες και θα τού εξασφαλίσουν το εισιτήριο για την εισαγωγή του στο Πανεπιστήμιο. Όχι πάντως γιατί έχει ενδιαφέρουσες απόψεις. Δεν μπορούν αυτές πια να συμβάλουν στο σχήμα που έχει ένας ψηφιακός έφηβος για τον κόσμο. Αυτός είναι ο κανόνας, υπάρχουν βέβαια και εξαιρέσεις.

Ειρήσθω εν παρόδω ότι δεν έχω πρόθεση να κρίνω αυτήν την πραγματικότητα αλλά να την καταγράψω. Για να καταλήξω στη σκέψη ότι τα κατ' εξοχήν προβλήματα της εκπαίδευσης οφείλονται κυρίως στην τεράστια πολιτισμική διαφοροποίηση. Έχουν να κάνουν πολύ περισσότερο με την έννοια του χρόνου όπως τον βιώνουμε πλέον και μας διαμορφώνει, και δεν είναι ζήτημα νέων μεθόδων μόνον ή υιοθέτησης συστημάτων που εφαρμόζονται αλλού, σε διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα.

Γι' αυτό, φοβάμαι ότι δεν στοχεύουμε σωστά στην προώθηση τού εκπαιδευτικού προβλήματος. Ματαιοπονούμε με ημίμετρα που πολύ γρήγορα ακυρώνονται, εκ των πραγμάτων. Ίσως, θα έπρεπε πρωτίστως να βρούμε μια κοινή γλώσσα να μιλήσουμε. Είναι ανάγκη, λοιπόν, να ορίσουμε εκ νέου έναν τόπο κοινό, να επαναθεωρήσουμε συγκεκριμένες κοινωνικές αξίες και να συμφωνήσουμε πάνω σ' αυτές όσον αφορά την σημασία τους και τη λειτουργικότητά τους.

Ο σημερινός δάσκαλος- όσο ευσυνείδητος ή επαρκής κι αν είναι - δεν μπορεί να γεφυρώσει από μόνος του το υφιστάμενο πολιτισμικό κενό. Δεν είναι δυνατόν να του ζητάμε να επιλύσει ένα πρόβλημα που τον ξεπερνά. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι θέλει. Γιατί κάθε φορά που αρχίζει η εκπαιδευτική χρονιά, βλέπει με αγωνία να απομακρύνεται όλο και περισσότερο, όλο και με πιο γρήγορους ρυθμούς από τους καινούργιους

μαθητές του. Κι αυτήν την αδιέξοδη κατάσταση την εκλαμβάνει σαν προσωπική του ήττα.

Κώστας Λογαράς, λογοτέχνης, συγγραφέας

Κείμενο III

Σονέτο - Στην επιστήμη

Επιστήμη! Γνήσια κόρη της παλιάς εποχής είσαι!

Που τ' αλλάζεις όλα με τα περίεργα μάτια σου.

Γιατί ορμάς έτσι πάνω στην καρδιά του ποιητή,

Όρνιο που οι φτερούγες του είναι βαρετή πραγματικότητα;

Πώς μπορεί να σ' αγαπήσει αυτός; Ή πώς να σε πει σοφή;

Όταν δε θέλεις να τον αφήσεις στις περιπλανήσεις του

Να ψάξει για θησαυρούς στους διαμαντοστόλιστους ουρανούς,

Μολονότι πέταξε ψηλά μ' ατρόμητα φτερά;

Εσύ δεν είσαι που έσυρες την Άρτεμη από το άρμα της βία

Και την Αμαδρυάδα από τα δάση έδιωξες

Να βρει καταφύγιο σε ευτυχέστερο αστέρι;

Εσύ δεν έδιωξες τη Ναϊάδα απ' την κρήνη της

τη Σουλφίδα από το χλωρό χορτάρι της, κι' από εμένα

Το όνειρο του καλοκαιριού κάτω απ' τον κόκκινο ταμάρινδο;

Έντγκαρ Άλλαν Πόε

Παρατηρήσεις

ΘΕΜΑ Α

Να παρουσιάσετε συνοπτικά τις απόψεις της συντάκτριας του πρώτου κειμένου για τα θετικά αποτελέσματα που προκύπτουν από τη χρήση των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση. (60-70 λέξεις)

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Β

Ποιες από τις παρακάτω προτάσεις αποδίδουν ορθά απόψεις των συντακτών των κειμένων Α και Β(Σ ή Λ); Να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας παραθέτοντας σχετικά αποσπάσματα από το κάθε κείμενο αντίστοιχα:

α. Οι νέες συνθήκες καθιστούν επιβεβλημένη την τηλεκπαίδευση. (Κείμενο Α)

β. Η συντάκτρια του κειμένου ελπίζει πως τα θετικά αποτελέσματα της τηλεκπαίδευσης θα διατηρηθούν μακροπρόθεσμα. (Κείμενο Α)

γ. Η συντάκτρια του κειμένου συμπεραίνει πως δεν πρέπει να εξιδανικεύουμε την τεχνολογία, αλλά να οριοθετούμε τη χρήση της στον εκπαιδευτικό χώρο. (Κείμενο Α)

δ. Το χάσμα μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητών οφείλεται πρωτίστως στην ηλικιακή διαφορά. (Κείμενο Β)

ε. Ο σημερινός δάσκαλος αδυνατεί να επιλύσει το πρόβλημα χωρίς μια από κοινού προσπάθεια. (Κείμενο Β)

Μονάδες 10

B2

α. Να προβείτε στις κατάλληλες λεξιλογικές επιλογές ώστε να μετασχηματίσετε το ύφος του παρακάτω αποσπάσματος σε οικείο. «Στον αντίποδα του τηλεκπαιδευτικού οπτιμισμού βρίσκονται και αυτοί που διακρίνουν κινδύνους, διαβλέποντας ότι οι νέες τεχνολογίες δεν αποτελούν πανάκεια, η διάθεση και η εφαρμογή τους δεν είναι ομοιόμορφες και επιτυχημένες σε κάθε σχολείο». (Κείμενο Α)

Μονάδες 5

β. Πιστεύετε πως η συγγραφέας (κείμενο Α) επιδιώκει να προσεγγίσει το θέμα με υποκειμενικότητα ή διατηρεί μια αντικειμενική στάση; Τεκμηριώστε την απάντησή σας με συγκεκριμένες αναφορές στο κείμενο. (τρία παραδείγματα).

Μονάδες 5

γ. Στην 2η παράγραφο του κειμένου Β «Οι κοινωνικές αλλαγές,... του iPhone ή του facebook», ο συγγραφέας επιδιώκει: α) να πείσει, β) να καταγγείλει, γ) να ευαισθητοποιήσει. Να επιλέξετε μία από τις παραπάνω επιλογές και να τεκμηριώσετε την επιλογή σας με αναφορές σε δύο κειμενικούς δείκτες.

Μονάδες 5

B3

α. Στο παρακάτω χωρίο να επιλέξετε από τα παρακάτω τι επιδιώκει να εκφράσει ο συντάκτης του κειμένου Β: α) επιθυμία, β) υποχρέωση, γ) πρόθεση. Στη συνέχεια να το μετασχηματίσετε ώστε να δηλώνει ευχή. «Είναι ανάγκη, λοιπόν, να ορίσουμε εκ νέου έναν τόπο κοινό, να επαναθεωρήσουμε συγκεκριμένες κοινωνικές αξίες και να συμφωνήσουμε πάνω σ' αυτές όσον αφορά την σημασία τους και τη λειτουργικότητά τους». (Κείμενο Β)

Μονάδες 5

β. Στην 8η παράγραφο του κειμένου Β, ο συγγραφέας επιλέγει τη χρήση ρηματικών έναντι ονοματικών συνόλων. Να προσδιορίσετε τους λόγους που τον ώθησαν σε αυτήν την επιλογή του και στη συνέχεια να αναγνωρίσετε το είδος του κυρίαρχου ρηματικού χρόνου και τη σκοπιμότητα αυτού; «Γι' αυτό, φοβάμαι... εκ των πραγμάτων».

Μονάδες 6

γ. Να δείξετε τη νοηματική σχέση που έχει ο τίτλος με το υπόλοιπο κείμενο. (Κείμενο Β)

Μονάδες 4

ΘΕΜΑ Γ

Ποιο, είναι, κατά τη γνώμη σας, είναι το θέμα του ποιήματος; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας αξιοποιώντας τρεις κειμενικούς δείκτες. (100 - 150 λέξεις).

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Δ

Αξιοποιώντας στοιχεία και από τα δύο κείμενα να αναφερθείτε στα οφέλη που προκύπτουν από την καραντίνα στον τομέα της τηλεκαίδευσης, της τηλεπιστήμης και της τηλεργασίας. Το κείμενό σας να έχει τη μορφή και το ύφος ομιλίας σε μια σχολική εκδήλωση. (350-400 λέξεις).

Μονάδες 30

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

Η αρθρογράφος εστιάζει στα οφέλη της τηλεεκπαίδευσης, αναφερόμενη στην εύκολη πρόσβαση και χρήση των νέων δεδομένων, τη δυνατότητα συνεργασίας και διάδοσης εκπαιδευτικού υλικού. Επιτυγχάνεται, παράλληλα, η ισότητα ευκαιριών στην εκπαίδευση, η εξοικονόμηση χρόνου, η ελκυστικότητα των νέων τεχνολογιών και η αύξηση της συμμετοχής στη μαθησιακή διαδικασία. Τέλος, είναι δυνατή η παροχή γνωστικού υλικού προσαρμοσμένου σε ειδικές μαθησιακές ανάγκες και η διαθεματική σύνδεση ανάλογα με τα διαθέσιμα ψηφιακά εργαλεία. (68 λέξεις).

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Β

B1

α. Σωστό (παράγραφος 1η «Εσπευσμένα οι φορείς εκπαίδευσης...τα καθιστούν αναγκαία»)

β. Λάθος (παράγραφος 3η «Αναμφισβήτητα τα οφέλη...πανδημίας»)

γ. Λάθος (παράγραφος 6η «Το ζητούμενο δεν είναι...και την πρόοδο»)

δ. Λάθος (παράγραφος 1η «Η απόσταση...πολιτισμική»)

ε. Σωστό (παράγραφος 9η «Ο σημερινός δάσκαλος...που τον ξεπερνά»)

Μονάδες 15

B2

α. Στην άλλη πλευρά της τηλεεκπαιδευτικής αισιόδοξης(θετικής) στάσης βρίσκονται και αυτοί που ξεχωρίζουν κινδύνους, αισθανόμενοι ότι οι νέες τεχνολογίες δεν αποτελούν θεραπεία / λύση για κάθε πρόβλημα, η διάθεση και η εφαρμογή τους δεν είναι ίδιες/ όμοιες και πετυχημένες σε κάθε σχολείο.

Μονάδες 5

β. Μπορούμε να αξιοποιήσουμε τρία από τα παρακάτω στοιχεία:

Η συντάκτρια του κειμένου Α προσεγγίζει το θέμα με αντικειμενική στάση, μέσω της παρουσίασης και των δύο εκφάνσεων του ζητήματος(θετική και αρνητική πλευρά της τηλεεκπαίδευσης) της κυρίαρχης χρήσης του γ'ενικού (2η παράγραφος: «Η πρόσβαση και η χρήση του δεν απαιτεί... στον εκπαιδευόμενο») και γ' πληθυντικού προσώπου (3η παράγραφος: «Αναμφισβήτητα τα οφέλη που προκύπτουν...της πανδημίας»), της κυριολεκτικής χρήσης της γλώσσας, της επίκλησης της λογικής με επιχειρήματα (4η παράγραφος: «Ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι εξίσου σημαντικός,

παραμένει στο επίκεντρο, καθώς αποτελεί τον αρωγό, σύμβουλο, οργανωτή, καθοδηγητή, συντονιστή, εμπνευστή και δημιουργό της όλης διαδικασίας») και τεκμήρια, όπως επικαιρικά γεγονότα 1η παράγραφος: («Η αναστολή λειτουργίας όλων των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της χώρας επιβαλλόμενη από την ανάγκη ανάσχεσης μετάδοσης του ιού»), αυθεντία(Ματσαγγούρας 2004), αλήθειες (3η παράγραφος: «Αναμφισβήτητα τα οφέλη που προκύπτουν...της πανδημίας»), η παθητική σύνταξη και η υποτακτική σύνδεση (6η παράγραφος: «Ο υμέναιος τεχνολογίας – εκπαίδευσης... ανοικτή εκπαίδευση του μέλλοντος»), ο μακροπερίοδος λόγος(«εσπευσμένα... καθιστούν αναγκαίο»).

Μονάδες 5

γ. Στην 2η παράγραφο του κειμένου Β ο συντάκτης επιδιώκει: α. να πείσει, παραθέτοντας αρχικά τον ισχυρισμό του και διατυπώνοντας τον με βεβαιότητα (Αναμφίβολα, χρήση οριστικής»διαμορφώνουν»), χρήση επανάληψης ούτε – ούτε), καθώς και με τη χρήση τεκμηρίου(παραδείγματος, στο τέλος της ίδιας παραγράφου: «Παραδείγματος χάριν, ...του iPhone ή του facebook»).

Μονάδες 5

B3

α. Επιδιώκει να εκφράσει β. Υποχρέωση (Είναι ανάγκη να...). Μετασχηματίζουμε σε ευχή (δηλαδή μια πιο έντονη επιθυμία) με τη χρήση του: Μακάρι να ή «Ας ορίσουμε, λοιπόν, εκ νέου έναν τόπο κοινό, ας επαναθεωρήσουμε συγκεκριμένες κοινωνικές αξίες και ας συμφωνήσουμε πάνω σ' αυτές όσον αφορά την σημασία τους και τη λειτουργικότητά τους».

Μονάδες 5

β. Με τη χρήση των ρηματικών συνόλων προσδίδεται σαφήνεια, οικειότητα και αναλυτικότητα στον λόγο, δίνεται έμφαση στην πράξη και επεξηγείται εκτενέστερα η βασική θέση του γράφοντος αναφορικά με τους τρόπους αντιμετώπισης του εκπαιδευτικού προβλήματος. Επιπλέον, εκλαϊκεύεται ο λόγος και διασαφηνίζεται το μήνυμα το οποίο επιδιώκει να μεταδώσει. Ο ρηματικός χρόνος που χρησιμοποιείται είναι ο ενεστώτας (φοβάμαι, στοχεύουμε, ακυρώνονται), μέσω του οποίου αισθητοποιείται το πρόβλημα και την ανάγκη εύρεση λύσης του, προσδίδεται ζωντάνια, αμεσότητα, παραστατικότητα και έμφαση μέσω της διάρκειας που εκφράζει.

Μονάδες 6

γ. Ο τίτλος σχετίζεται άμεσα με το περιεχόμενο του κειμένου. Όλο το κείμενο αποτελεί μια περιγραφή των συνεπειών που προκύπτουν σε κοινωνικοπολιτικό επίπεδο από τη δυσχερή επικοινωνία(γίνεται αναφορά στην αδυναμία επικοινωνίας του εκπαιδευτικού με τους μαθητές εξαιτίας της γλωσσικής τους καχεξίας, στην αδυναμία μετάγγισης αξιών που τις θεωρούν παρωχημένες). Οι νέοι, ως μόρφωμα της εποχής τους, ενδιαφέρονται κυρίως για όσα αφορούν την ψηφιακή εποχή. Τα αίτια, λοιπόν, σχετίζονται με την ψηφιακή εποχή, με την υπερβολική χρήση κινητών. Επομένως, ο τίτλος («Δυσχερής επικοινωνία με νέα μοντέλα iPhone») είναι ιδιαιτέρως υπαινικτικός και μας προετοιμάζει για το θέμα.

Μονάδες 4

ΘΕΜΑ Γ

Θέμα του ποιήματος είναι η διάσταση ανάμεσα στη ρεαλιστική έκφραση της επιστήμης και στον ρομαντισμό της ανθρώπινης ψυχής. Η επιστήμη προβάλλεται ως φραγμός στην εκδήλωση πηγαίων συναισθημάτων καθώς παραγκωνίζει την αξία της συναισθηματικής προσέγγισης της ζωής και της ελεύθερης περιδιάβασης στον χώρο των φαντασιακών ιδεών και ρομαντικών αντιλήψεων. Ως βασικός στόχος της επιστήμης τίθεται η κάλυψη των θεμελιωδών βιοτικών αναγκών, που συνιστούσαν κυρίως στο παρελθόν τη στοιχειώδη μέριμνα («Γνήσια κόρη της παλιάς εποχής είσαι!»). Ο επιστήμονας παρουσιάζεται ως ο μεταδότης της αντικειμενικής αλήθειας που καταρρίπτει τους μύθους και απαλλάσσει το άτομο από την άσκοπη ονειροπόληση και την εθελοτυφλία («Και την Αμαδρυάδα από τα δάση... κάτω απ' τον κόκκινο ταμάρινδο;»). Ο επιστήμονας σε αντίθεση με τους εκπροσώπους της τέχνης αρνείται την αποπεράτωση γενναίων εγχειρημάτων και υιοθετεί μια ορθολογική και πραγματιστική αντίληψη που αντικατοπτρίζεται στα αποτελέσματα των ενεργειών του. Το ποιητικό υποκείμενο χρησιμοποιεί προσωποποίηση («Γιατί ορμάς έτσι πάνω στην καρδιά του ποιητή»), για να αποδώσει στην επιστήμη ανθρωπόμορφα βίαια γνώρισμα. Χρησιμοποιεί, επίσης, το β' ενικό πρόσωπο εδραιώνοντας μέσω αυτού κλίμα διαλόγου και επικοινωνιακής διάθεσης, με θεατρικότητα, διάχυτο λυρισμό και γλαφυρότητα. Με τη χρήση τέλος της οριστικής έγκλισης αναδεικνύεται η βεβαιότητα και η αντικειμενικότητα του ποιητικού υποκειμένου, το οποίο φαίνεται να προσεγγίζει με ρεαλισμό τον ρόλο του επιστημονικού τομέα στην κοινωνική ζωή.

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Δ

Θέμα Δ: Τηρούμε το επικοινωνιακό πλαίσιο. Πρόκειται για ομιλία σε σχολική εκδήλωση (Ανάλογη προσφώνηση, χρήση στοιχείων προφορικότητας, επιφώνηση, υιοθέτηση ανάλογου ύφους και για την ανάλυση του θέματος αξιοποιούμε στοιχεία από τον παρακάτω πίνακα).

ΘΕΤΙΚΗ ΠΛΕΥΡΑ – ΟΦΕΛΗ

Τηλεκπαίδευση

Άρση πληκτικού τρόπου διδασκαλίας, αφού η μάθηση μετατρέπεται σε μια ευχάριστη διαδικασία.

Πρόσβαση σε πληθώρα γνωστικών αντικειμένων.

Δυνατότητα επικοινωνίας με μαθητές άλλων χωρών/ ενίσχυση πολυπολιτισμικής συνείδησης.

Ενίσχυση κριτικής αφομοίωσης των πληροφοριών.

Δυνατότητα ατομικής οργάνωσης και επεξεργασίας γνωστικού υλικού.

Ενίσχυση της αυτενέργειας και της διερευνητικής διάθεσης που καθιστά παιγνιώδη τον τρόπο διεξαγωγής της μάθησης.

Τηλεπιστήμη

Πραγματοποίηση συνεδρίων με επιστήμονες σε διεθνικό επίπεδο.

Εδραίωση πνεύματος συνεργασίας/ διαμόρφωση διαπολιτισμικής συνείδησης.

Άρση στερεοτύπων και πραγμάτωση του κοινωνικού τους ρόλου.

Επίλυση οικουμενικών προβλημάτων μέσω των επιστημονικών επιτευγμάτων.

Προώθηση έρευνας σε όλα τα επίπεδα/ ανακούφιση ανθρώπινου πόνου, αύξηση προσδόκιμου ζωής, βελτίωση ποιότητας ζωής.

Παροχή πληθώρας ευκαιριών/ διευκόλυνση της πρόσβασης στην επιστημονική γνώση.

Τηλεργασία

Μείωση χρόνου και δαπάνης μεταφοράς στον χώρο.

Τόνωση της αυτονομίας και ανεξαρτησίας, αφού ο εργαζόμενος δύναται να θέσει τον προσωπικό σχεδιασμό και προγραμματισμό, μυσούμενος στη διαδικασία ιεράρχησης των υποχρεώσεων.

Δυνατότητα ανάληψης πρωτοβουλιών, ανάπτυξη αυτενέργειας / διαμόρφωση ευέλικτου ωραρίου.

Τροφοδότηση των εργασιών με εξελιγμένα τεχνολογικά μέσα.

Αύξηση παραγωγικότητας / κέρδους / παροχή κινήτρων στους εργαζόμενους.

Παρέχει την ευκαιρία ένταξης στην παραγωγική διαδικασία των ατόμων με ειδικές ανάγκες, ηλικιωμένων κ.α

ΑΡΝΗΤΙΚΗ ΠΛΕΥΡΑ – ΚΙΝΔΥΝΟΙ

Τηλεκπαίδευση

Υπονόμευση του παιδαγωγικού ρόλου του διδάσκοντα.

Εθισμός στα τεχνολογικά μέσα.

Παθητικοποίηση σκέψης.

Παραγκωνισμός ανθρώπινης επαφής/ εξιδανίκευση του μηχανιστικού τρόπου μάθησης.

Συρρίκνωση του λόγου.

Πληροφοριακή ανισότητα, καθώς δεν διαθέτουν όλοι οι μαθητές την δυνατότητα πρόσβασης στα τεχνολογικά μέσα.

Τηλεπιστήμη

Ενδεχόμενη παρερμηνευση/ παραποίηση ενός επιστημονικού επιτεύγματος ή μιας έρευνας, εξαιτίας της εξ αποστάσεως εφαρμογής ή ανάλυσης/ έλλειψη σαφήνειας σε σχέση με τη «δια ζώσης» ανάλυση.

Ανταγωνιστική διάθεση μεταξύ χωρών όσον αφορά την επιδεξιότητα και την αποτελεσματικότητα των επιστημόνων της καθεμίας.

Αλαζονική/υπερφίαλη στάση των επιστημόνων εξαιτίας της παντοδυναμίας και της δυνατότητας να εφεύρουν και τα πιο δυσεύρετα επιτεύγματα λόγω αυτής της «ασυνοριακής» επικοινωνίας.

Κίνδυνοι για την ανθρωπότητα ή για το περιβάλλον στο ενδεχόμενο στράτευσης όλων των επιστημόνων σε κακούς σκοπούς και εφαρμογή του δόγματος «επιστήμη για την επιστήμη».

Τηλεργασία

Κοινωνική απομόνωση/ αποπροσωποποίηση των εργασιακών σχέσεων.

Έκλειψη συνδικαλιστικών οργανώσεων και αδυναμία συλλογικής διεκδίκησης δικαιωμάτων/ κίνδυνος καταστράτηγησης εργασιακών δικαιωμάτων. Υψηλές οικονομικές δαπάνες για απόκτηση του απαραίτητου εξοπλισμού.

Αναβλητικότητα και ασυνέπεια/ μειωμένη ποιότητα εργασίας.

Απουσία μεθοδευμένης και καθορισμένης σε χρονικό πλαίσιο εργασίας/ αδυναμία ελέγχου των εργαζομένων/ μείωση αποδοτικότητας για την επιχείρηση.